

| המצוה                                                                              |  | מקור בתנ"ך |     |      | בה"ג | רס"ג | ר' אליהו הזקן | ר' יצחק ברגלוני | ר' שלמה גבירול | יראים | רמב"ם |                         | סמ"ג | רא"ם | רמב"ן | מאמר השכל | החינוך | סמ"ק | זוהר הרקיע | חפץ חיים | רבנן | נוהג      | זכר                                 | נקבה                                |
|------------------------------------------------------------------------------------|--|------------|-----|------|------|------|---------------|-----------------|----------------|-------|-------|-------------------------|------|------|-------|-----------|--------|------|------------|----------|------|-----------|-------------------------------------|-------------------------------------|
|                                                                                    |  | פרשה       | פרק | פסוק |      |      |               |                 |                |       | הלכות |                         |      |      |       |           |        |      |            |          |      |           |                                     |                                     |
| לשוב בתשובה שלימה להשי"ת                                                           |  | נצבים      | ל'  | ב'   |      |      |               |                 |                |       |       |                         |      |      |       |           |        | נג   |            |          |      | כל העולם  | <input checked="" type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> |
| לבקר ולשוחח חולים                                                                  |  | נצבים      | ל'  | ט"ז  | לח   |      | נ             | סג              | מב             | רכ    |       |                         |      |      |       |           |        | מז   |            |          |      | כל העולם  | <input checked="" type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> |
| שיקרא המלך קצת ממשנה תורה במצאי שנת השמטה בחג הסוכות ביום שני בחג                  |  | וילך       | ל"א | י"א  |      | טז   |               |                 |                | רסו   |       |                         |      |      |       |           |        |      |            |          |      | ארץ ישראל | <input type="checkbox"/>            | <input checked="" type="checkbox"/> |
| שנצטוו שיקהל עם ישראל כולו אנשים ונשים וטף במצאי שנת השמטה בחג הסוכות ביום שני בחג |  | וילך       | ל"א | י"ב  | סה   | י    | סב            | מ               | קמד            |       | טז    | חגיגה                   | רל   | מו   | טז    | ע         | תריב   |      | קלה        |          |      | ארץ ישראל | <input checked="" type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> |
| לבא למקדש לשמוע משנה תורה סוכות אחרי שנת השמטה                                     |  | וילך       | ל"א | י"ב  | קנד  |      |               |                 |                | תלג   |       |                         |      |      |       |           |        |      |            |          |      | ארץ ישראל | <input checked="" type="checkbox"/> | <input checked="" type="checkbox"/> |
| לכתוב כל איש ספר תורה לעצמו                                                        |  | וילך       | ל"א | י"ט  |      |      |               |                 |                |       | יח    | תפילין ומזוזה וספר תורה | כד   | מח   | יח    | י         | תריג   | קנו  | מג         | טו       |      | כל העולם  | <input type="checkbox"/>            | <input checked="" type="checkbox"/> |

| כל העולם | ארץ ישראל | בית המקדש | זכר | נקבה |
|----------|-----------|-----------|-----|------|
| 1        | 1         | 0         | 3   | 3    |
| 0        | 1         | 0         | 2   | 1    |
| 1        | 0         | 0         | 2   | 2    |
| 1        | 0         | 0         | 2   | 2    |
| 1        | 1         | 0         | 2   | 2    |
| 1        | 2         | 0         | 3   | 2    |
| 1        | 1         | 0         | 2   | 1    |
| 1        | 1         | 0         | 2   | 1    |
| 3        | 0         | 0         | 3   | 2    |
| 1        | 1         | 0         | 2   | 1    |
| 1        | 1         | 0         | 2   | 1    |
| 1        | 1         | 0         | 2   | 1    |
| 1        | 1         | 0         | 2   | 1    |
| 1        | 0         | 0         | 1   | 0    |
| 0        | 0         | 0         | 0   | 0    |
| 3        | 0         | 0         | 3   | 2    |

| שיטות                       | פרשה | עונש | עשה | לא תעשה | סך הכל |
|-----------------------------|------|------|-----|---------|--------|
| ( 757- ) 4517-              | 1    | 0    | 2   | 0       | 3      |
| ( 882- 942 ) 4642-4702      | 1    | 0    | 1   | 0       | 2      |
| ( 939- ) 4699-              | 1    | 0    | 1   | 0       | 2      |
| ( 1013- ) 4773-             | 1    | 0    | 1   | 0       | 2      |
| ( 1040- ) 4800-             | 0    | 0    | 2   | 0       | 2      |
| 4875-4958 (1115-1198)       | 0    | 0    | 3   | 0       | 3      |
| 4894-4964 (1134-1204)       |      |      | 2   | 0       | 2      |
| 4960-5020 (1200-1260)       |      |      | 2   | 0       | 2      |
| 4954-5030 (1194-1270)       |      |      | 2   | 0       | 2      |
| 4954-5030 (1194-1270)       |      |      | 3   | 0       | 3      |
| 4975-5053 (1215-1293)       |      |      | 2   | 0       | 2      |
| ( 1240- ) 5000-             |      |      | 2   | 0       | 2      |
| ( 1240- ) 5000-             |      |      | 2   | 0       | 2      |
| 5121-5204 (1361-1444)       |      |      | 2   | 0       | 2      |
| 5598-5694 (1838-1933)       |      |      | 1   | 0       | 1      |
|                             |      |      | 0   | 0       | 0      |
|                             |      |      | 0   | 0       | 0      |
| מצות בזמן הזה לפי כל השיטות | 0    | 0    | 3   | 0       | 3      |

## שנצטוינו שיקהל עם ישראל כולו אנשים ונשים וטף במוצאי שנת השמטה בחג הסוכות ביום שני בחג

ספר החינוך מצוה תריג מצות הקהל במוצאי שביעית

שנצטוינו שיקהל עם ישראל כולו אנשים ונשים וטף במוצאי שנת השמטה בחג הסוכות ביום שני בחג ולקרוא קצת מספר משנה תורה באזניהם שהוא אלה הדברים, ועל זה נאמר [דברים ל"א, י"ב], הקהל את העם האנשים והנשים והטף וגו'. וזאת היא מצות הקהל הנזכרת בתלמוד כענין שאמרו בראשון של קדושין [ל"ד ע"א], והרי הקהל דמצות עשה שהזמן גרמא הוא ונשים חייבות, ופירשו בסוף הענין, אין למדין מן הכללות, כלומר שהאמת שהנשים חייבות בזאת המצוה.

משרשי המצוה, לפי שכל עיקרן של עם ישראל היא התורה, ובה יפרדו מכל אומה ולשון להיות זוכין לחיי עד תענוג נצחי שאין למעלה הימנו בנבראים, על כן בהיות כל עיקרן בה ראוי שיקהלו הכל יחד בזמן אחד מן הזמנים לשמוע דבריה ולהיות הקול יוצא בתוך כל העם אנשים ונשים וטף לאמר מה הקיבוץ הרב הזה שנתקבצנו יחד כולנו, ותהיה התשובה לשמוע דברי התורה שהיא כל עיקרנו והודנו ותפארתנו, ויבואו מתוך כך לספר בגדול שבה ויהוד ערכה ויכניסו הכל בלבם חשקה, ועם החשק בה ילמדו לדעת את השם ויזכו לטובה וישמח ה' במעשיו, וכענין שכתוב בפירוש בזאת המצוה ולמען ילמדו ויראו את ה'.

מדיני המצוה מה שאמרו זכרונם לברכה שהמלך הוא היה המחוייב לקרוא באזניהם. ובעזרת הנשים היה קורא, וקורא כשהוא יושב ואם קרא מעומד הרי זה משובח. ומהיכן הוא קורא מתחלת ספר אלה הדברים עד סוף פרשת שמע ישראל, ומדלג לזה אם שמוע, וגומר אותה פרשה, ומדלג לעשר תעשר וקורא מעשר תעשר על הסדר עד סוף ברכות וקללות עד מלבד הברית אשר כרת אתם בחורב, ופוסק.

וכיצד הוא קורא, תוקעין בחצוצרות בכל ירושלים, ומביאין בימה גדולה, ושל עץ היתה, ומעמידין אותה באמצע עזרת נשים, והמלך הולך ויושב עליה כדי שישמעו קריאתו, וכל ישראל העולים לחג מתקבצים סביביו. וחזן הכנסת נוטל ספר תורה ונותנו לראש הכנסת וראש הכנסת נותנו לסגן והסגן נותנו לכהן גדול והכהן גדול נותנו למלך כדי להדרו ברוב בני אדם. והמלך מקבלו כשהוא עומד ואם רצה יושב, ופותח ומברך כדרך שמברך כל קורא בתורה בבית הכנסת וקורא הפרשיות שאמרו ומברך לאחריה כדרך שמברכין בבתי כנסיות, ומוסיף שבע, ואלו הן, רצה ה' אלהינו בעמך ישראל וכו', ומודים אנחנו לך, אתה בחרתנו מכל העמים עד מקדש ישראל והזמנים כדרך שמברכין בתפלה, הרי שלש ברכות כמטבען. רביעית, מתפלל על המקדש, וגומר בה השוכן בציון. חמישית, מתפלל על ישראל שתעמוד מלכותם וחיותם הבוחר בישראל. ששית, מתפלל על הכהנים שירצם האל, וחיותם בה מקדש הכהנים. שביעית, מתחנן ומתפלל בה כפי מה שהוא יכול וחיותם בה הושע ה' את עמך ישראל שעמך ישראל צריכים להושיע ברוך אתה ה' שומע תפלה.

ונוהגת מצוה זו בזמן שישראל על אדמתם.

ועובר על זה בין איש בין אשה ולא בא במועד הזה לשמוע דברי התורה, וכן המלך אם לא רצה לקרות בטלו עשה זה. וענשם גדול מאד, כי זאת המצוה עמוד חזק וכבוד גדול בדת.

### לכתוב כל איש ספר תורה לעצמו

ספר החינוך מצוה תריג מצוה לכתוב כל אחד מישראל ספר תורה לעצמו

שנצטוינו להיות לכל איש מישראל ספר תורה, אם כתבו בידו הרי זה משובח ונאהב מאד, וכמו שאמרו זכרונם לברכה [מנחות ל' ע"א] כתבו, כלומר בידו, מעלה עליו הכתוב כאילו קבלו מהר סיני, ומי שאי אפשר לו לכתבו בידו ישכור מי שיכתבו לו, ועל זה נאמר [דברים ל"א, י"ט], ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל, כלומר כתבו לכם תורה שיש בה שירה זאת.

משרשי המצוה, לפי שידוע בבני אדם שהם עושין כל דבריהם לפי ההכנה הנמצאת להם, ועל כן ציונו ברוך הוא להיות לכל אחד ואחד מבני ישראל ספר תורה מוכן אצלו שיוכל לקרות בו תמיד ולא יצטרך ללכת אחריו לבית חברו, למען ילמד ליראה את ה', וידע וישכיל במצוותיו היקרות והחמדות מזהב ומפז רב. ונצטוינו להשתדל בזה כל אחד ואחד מבני ישראל, ואף על פי שהניחו לו אבותיו, למען ירבו הספרים בינינו ונוכל להשאיל מהם לאשר לא תשיג ידו לקנות, וגם למען יקראו בספרים חדשים כל אחד ואחד מישראל פן תקוץ נפשם בקראם בספרים הישנים שיניחו להם אבותיהם.

ודע בני, שאף על פי שעיקר החיוב דאורייתא אינו רק בספר התורה, אין ספק שגם בשאר הספרים שנתחברו על פירוש התורה יש לכל אחד לעשות מהם כפי היכולת מן הטעמים שאמרו, ואף על פי שהניחו לו אבותיו מהן רבים. וזהו דרך כל אנשי מעלה יראי אלהים אשר היו לפנינו לקבוע מדרש בביתם לסופרים לכתוב ספרים רבים כברכת השם אשר נתן להם.

מדיני המצוה מה שאמרו זכרונם לברכה כיצד כותבין ספר תורה, כתיבה מתוקנת וטובה ונאה. ויניח בין כל תיבה ותיבה כמלוא אות קטנה ובין כל שיטה ושיטה כמלוא שיטה. ואורך כל שיטה שלשים אותיות כדי לכתוב למשפחותיהם למשפחותיהם שלש פעמים וזהו רוחב כל דף ודף. ולא תהא שיטה קצרה מזה כדי שלא יהא הדף כאגרת, ולא ארוכה יתר על זה כדי שלא יהיו עיניו משוטטות בכתב. נזדמנה לו תיבה בת חמשה אותיות, לא יכתוב שנים בתוך הדף ושלוש חוץ לדף, אלא כותב שלש בתוך הדף ושנים חוץ לדף. לא נשאר מן הדף כדי לכתוב שלש אותיות, מניח המקום פנוי ומתחיל מתחלת השיטה. נזדמנה לו תיבה בת שתי אותיות, לא יזרקנה בין הדפין, אלא יחזור לתחלת השיטה. נזדמנה לו בסוף השיטה תיבה בת עשר אותיות או פחות או יותר ולא נשאר מן השיטה כדי לכתוב את כולה בתוך הדף, אם יכול לכתוב חציה בתוך הדף וחציה חוץ לדף כותב, ואם לאו מניח המקום פנוי ומתחיל מתחילת השיטה.

ומניח בין כל חומש וחומש ארבעה שיטין פנויות בלא כתיבה לא פחות ולא יתר, ויתחיל החומש מתחלת השיטה חמישית. וכשיגמור התורה צריך שיגמור באמצע שיטה שבסוף הדף. ואם נשאר מן הדף שיטין הרבה, מקצר ועולה ומתחיל מתחלת השיטה ולא יגמור את השיטה, ומתכוין עד שיהיה לעיני כל ישראל באמצע שיטה בסוף הדף.

ויזהר באותיות הגדולות ובאותיות הקטנות ובאותיות הנקודות ובאותיות שצורתם משונה כגון הפיין לפופות והאותיות העקומות כמו שהעתיקו הסופרים איש מפי איש. ויזהר בתגין ובמנינים, יש אות שיש עליה תג אחד ויש אות שיש עליה שבעה, וכל התגין כצורת זיין הם דקין כחוט השערה. וכל הדברים אלו לא נאמרו אלא למצוה מן המובחר, ואם שגה בתיקון זה, או שלא דקדק בתגין וכתב כל האותיות כתקן, או שקרב את השיטין או הרחיקן או האריךן או קצרן, הואיל ולא הדביק אות באות ולא חסר ולא הותיר ולא הפסיד צורת אות אחת ולא שינה בפתוחות וסגומות הרי זה ספר תורה כשר. ויתר פרטי המצוה מבוארים במסכת מנחות פרק שלישי ובפרק ראשון מבבא בתרא ובמסכת שבת.

ונוהגת בכל מקום ובכל זמן בזכרים שהן חייבין בתלמוד תורה, וכמו כן לכתוב אותה, ולא הנקבות.

ועובר על זה ולא כתב ספר תורה אם אפשר לו בשום ענין, ביטל עשה זה. וענשו גדול, כי היא סיבה ללמוד מצוות התורה כמו שאמרו. וכל המקיים אותה יהיה ברוך ויחכם הוא ובניו כמו שכתוב כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל.